

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/archiwa/archiwalia-r/178762,Co-kryje-Oddzialowe-Archiwum-IPN-w-Rzeszowie-Kapitan-Edward-Czwaczka.html>
20.05.2024, 12:31

Co kryje Oddziałowe Archiwum IPN w Rzeszowie - Kapitan Edward Czwaczka

Rzeszowskie Archiwum IPN, gdzie przechowywane są różnorodne materiały, stanowi niewątpliwie ogromną kopalnię wiedzy. Każdego dnia będziemy udostępniać Państwu ciekawe zdjęcia osób i wydarzeń, mówiące o historii naszej małej Ojczyzny.

Kapitan Edward Czwaczka, syn Józefa i Marii z Chudych, ur. 19 I 1898 r. w miejscowości Piber w Styrii w Monarchii Austro-Węgierskiej. Żonaty z Marią z domu Halka, syn Roman (14 II 1936 - 18 II 2000) i córka Anna urodzona 23 IX 1938 r. Egzamin dojrzałości zdał w 1916 r. w gimnazjum w Samborze. Walczył w wojnie polsko-bolszewickiej w latach 1919-1920. W 1928 r. na Politechnice Lwowskiej uzyskał dyplom inżyniera leśnika. Jako porucznik WP 20 września 1939 r. internowany przez Litwinów w obozie Kołotowo koło Kowna. Po zajęciu Litwy przez ZSRS w czerwcu 1940 r., został uwięziony przez sowietów. Od lipca 1940 r. do czerwca 1941 r. był więziony w obozie w Kozielsku, a następnie do sierpnia 1941 r. w obozie w Giazowcu. Od sierpnia 1941 r. w Polskich Siłach Zbrojnych w ZSRR, Armii Polskiej na Wschodzie i w 2 Korpusie Polskim pod dowództwem gen. Władysława Andersa. Brał udział w walkach w kampanii włoskiej w latach 1944-1945, walczył m.in. pod Monte Cassino. 1 stycznia 1945 r. został mianowany kapitanem WP. W latach 1945-1946 przebywał w Italii, następnie wyjechał do Wielkiej Brytanii. 23 III 1947 wstąpił do Polskiego Korpusu Przynależności i Rozmieszczenia w Wielkiej Brytanii. 21 XII 1948 r. wrócił do Polski. Zmarł 21 VIII 1954 r. Spoczywa na Starym Cmentarzu w Jarosławiu. Odznaczenia: Medal za wojnę 1918-1921, Medal Wojska, Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami, Krzyż Pamiątkowy Monte Cassino nr 27326.

W **Zbiorze Edwarda Czwaczki** znajduje się m.in. oryginalny album z fotografiami i widokówkami z lat 1930-1948, przedstawiającymi żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie (głównie w Italii) po bitwie pod Monte Cassino, uroczystość Bożego Ciała w Reading (Anglia) w 1948 r. i wiele fotografii przedstawiających miasta Włoch i Anglii. Album ten został ofiarowany OA IPN w Rzeszowie przez panią Annę Czwaczkę, córkę kapitana E. Czwaczki.

Plik 001. **Zdjęcie z opisem na odwrocie: „Na pustyni w Iraku. Edek [por. Edward Czwaczka - zaznaczony krzyżykiem] przed swoim namiotem (mieszkanie) [w środku]. Kanakin [Khanagin], 10 X 1942 r.**

Plik 002. **Zdjęcie z opisem na odwrocie: Na pustyni w Iraku. Tak się mieszkało. Kanakin [Khanagin], 3 X 1942 r.**

Plik 003. **Zdjęcie z opisem na odwrocie: Widok ogólny na Jerozolimę z tarasu**

Starego Domu Polskiego. Jerozolima, dnia 21 XII 1942 r. Na zdjęciu widoczni są żołnierze Armii Polskiej na Wschodzie (wchodzącej w skład Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie), drugi od prawej: por. Edward Czwaczka.

Plik 004. Zdjęcie z opisem na odwrocie: Bazylika Narodzenia w Betlejem. Betlejem, 20 XII 1942 r.

Plik 005. Zdjęcie z opisem na odwrocie: Jedna z ulic w starej Jerozolimie. Jerozolima, dnia 21 XII 1942 r.

Plik 006. Zdjęcie z opisem na odwrocie: Fragment z życia Arabów w starej Jerozolimie, dnia 21 XII 1942 r.

Plik 007. Por. Edward Czwaczka w Kirkuku w Iraku, podczas służby w 6 Kompanii Zaopatrzenia 5 Wileńskiej Dywizji Piechoty, 2 lipca 1943 r.

Plik 008 Por. Edward Czwaczka (czwarty od lewej) z żołnierzami 6 Kompanii Zaopatrzenia 5 Wileńskiej Dywizji Piechoty w Palestynie, 23 października 1943 r.

Plik 009. W warsztacie wojskowym w Palestynie 10 października 1943 r. Przegląd motoru przed dalszą drogą. Oznaczony krzyżykiem - por. E. Czwaczka.

Plik 010. Na zdjęciu: grób ppor. Kazimierza Krupskiego na cmentarzu w Acquafondata (oznaczony krzyżykiem). Pod zdjęciem podpis: Grób ppor. KRUPSKI Kazimierza w Acquafondata. Poległ na wzgórzu St. Angelo.

Plik 011. Na zdjęciu: Pomnik Pułku 4 Pancernego „Skorpion”. Pomnik powstał u wylotu Gardzieli w kierunku Albanetty, gdzie 12 maja 1944 r. czołg Sherman pod dowództwem ppor. Ludomira Białeckiego został zniszczony przez minę. Potężna siła wybuchu spowodowała detonację amunicji w czołgu, oderwanie i odrzucenie wieżyczki. Obecny układ pomnika jest taki sam jaki pozostał po bitwie. Czołg został tylko podmurowany i otoczony murkiem. Autorem projektu pomnika jest por. Ludwik Kuźniarz. Uroczystego odświeżenia dokonano 18 maja 1946 r. Plik 012. Krzyż 5. Kresowej Dywizji Piechoty na szczycie 575. Zdjęcie wykonane po 13-06-1944 r. Plik 010. Żołnierze 5. Kresowej Dywizji Piechoty w rzymskim Koloseum, 12 sierpnia 1944 r. Por. Edward Czwaczka - drugi na prawo do NN księdza (na tym samym poziomie schodów).

Plik 012. Polscy żołnierze na grobach kolegów na Polskim Cmentarzu Wojennym znajdującym się poniżej Monte Cassino. Zdjęcie wykonane po 02-09-1945 r. Pod zdjęciem podpis: Żołnierze polscy pogrążeni w rozmyślnościach na grobach swych kolegów poległych na ziemi włoskiej za Polskę.

Plik 013. Polski Cmentarz Wojenny pod Monte Cassino w 1945 r.

Plik 014. Zdjęcie z opisem na odwrocie: Widok klasztoru na Monte Cassino, po

zdobyciu. Monte Cassino, maj 1945 r. Fot. W. Rogowski.

Plik 015. Zdjęcie z opisem na odwrocie: Ruiny klasztoru na Monte Cassino, maj 1945 r. Fot. W. Rogowski.

Plik 016. Zdjęcie z opisem na odwrocie: Jedna z ulic miasteczka Cassino po zdobyciu - tak wyglądało całe miasto, maj 1945 r.

Plik 017. Żołnierze 5. Kresowej Dywizji Piechoty w rzymskim Koloseum, 12 sierpnia 1944 r. Por. Edward Czwaczka - drugi na prawo od księdza (na tym samym poziomie schodów).

Plik 018. Żołnierze 5 Kresowej Dywizji Piechoty wchodzącej w skład 2 Korpusu Polskiego, stojący na Placu św. Piotra na Watykanie przed obeliskiem egipskim z XIII w. p.n.Ch. z inskrypcją w j. łacińskim: ECCE CRUX DOMINI/FVGITE PARTES ADVERSAE/VICIT LEO DE TRIBV JUDA - Oto krzyż Pana, uciekajcie nieprzyjaciele, zwyciężył lew z plemienia Judy. Oznaczony krzyżykiem: por. Edward Czwaczka, 12 sierpnia 1944 r.

Plik 019. Żołnierze PSZ na Zachodzie przy pomniku (popiersiu) marszałka Józefa Piłsudskiego w Rzymie przy Alei Marszałka Piłsudskiego (Viale Maresciallo Pilsudski). Pierwszy z lewej stoi por. Edward Czwaczka, 12 sierpnia 1944 r.

Plik 020. Kpt. Edward Czwaczka w battledresie (w wojskowym mundurze polowym) w Anghiari w Italii, 22 marca 1945 r.

Zdjęcie z opisem na odwrocie: „Na pustyni w Iraku. Edek [por. Edward Czwaczka - zaznaczony krzyżykiem] przed swoim namiotem (mieszkanie) [w środku]. Kanakin [Khanaqin], 10 X 1942 r.

Zdjęcie z opisem na odwrocie: Na pustyni w Iraku. Tak się mieszkają. Kanakin [Khanaqin], 3 X 1942 r.

Zdjęcie z opisem na odwrocie: Widok ogólny na Jerozolimę z tarasu Starego Domu Polskiego. Jerozolima, dnia 21 XII 1942 r. Na zdjęciu widoczni są żołnierze Armii Polskiej na Wschodzie (wchodzącej w skład Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie), drugi od prawej: por. Edward Czwaczka.

Zdjęcie z opisem na odwrocie: Bazylika Narodzenia w Betlejem. Betlejem, 20 XII 1942 r.

Zdjęcie z opisem na odwrocie: Jedna z ulic w starej Jerozolimie. Jerozolima, dnia 21 XII 1942 r.

Zdjęcie z opisem na odwrocie: Fragment z życia Arabów w starej Jerozolimie, dnia 21 XII 1942 r.

Por. Edward Czwaczka w Kirkuku w Iraku, podczas służby w 6 Kompanii Zaopatrzenia 5 Wileńskiej Dywizji Piechoty, 2 lipca 1943 r.

Por. Edward Czwaczka (czwarty od lewej) z żołnierzami 6 Kompanii Zaopatrzenia 5 Wileńskiej Dywizji Piechoty w Palestynie, 23 października 1943 r.

W warsztacie wojskowym w Palestynie 10 października 1943 r. Przegląd motoru przed dalszą drogą. Oznaczony krzyżykiem - por. E. Czwaczka.

Na zdjęciu: grób ppor. Kazimierza Krupskiego na cmentarzu w Acquafondata (oznaczony krzyżykiem). Pod zdjęciem podpis: Grób ppor. KRUPSKI Kazimierza w Acquafondata. Poległ na wzgórzu St. Angelo.

Pomnik Pułku 4 Pancernego „Skorpion”.

Polscy żołnierze na grobach kolegów na Polskim Cmentarzu Wojennym znajdującym się poniżej Monte Cassino. Zdjęcie wykonane po 02-09-1945 r. Pod zdjęciem podpis: Żołnierze polscy pogrążeni w rozmyślności na grobach swych kolegów poległych na ziemi włoskiej za Polskę.

Polski Cmentarz Wojenny pod Monte Cassino w 1945 r.

Zdjęcie z opisem na odwrocie: Widok klasztoru na Monte Cassino, po zdobyciu. Monte Cassino, maj 1945 r.

Zdjęcie z opisem na odwrocie: Ruiny klasztoru na Monte Cassino, maj 1945 r.

1945 r. Fot. W.
Rogowski.

Zdjęcie z opisem na
odwrocie: Jedną z ulic
miasteczka Cassino po
zdobyciu - tak
wyglądało całe miasto,
maj 1945 r.

Plik 017. Żołnierze 5.
Kresowej Dywizji
Piechoty w rzymskim
Koloseum, 12 sierpnia
1944 r. Por. Edward
Czwaczka - drugi na
prawo od księdza (na
tym samym poziomie
schodów).

Fot. W. Rogowski.

Żołnierze 5. Kresowej
Dywizji Piechoty
wchodzącej w skład 2
Korpusu Polskiego,
stojący na Placu św.
Piotra na Watykanie.

Żołnierze PSZ na
Zachodzie przy
pomniku (popiersiu)
marszałka Józefa
Piłsudskiego w Rzymie
przy Alei Marszałka
Piłsudskiego (Viale
Maresciallo Piłsudski).
Pierwszy z lewej stoi
por. Edward Czwaczka,
12 sierpnia 1944 r.

Kpt. Edward Czwaczka
w białym mundurze
połowym (w
wojskowym mundurze
połowym) w Anginari w
Italii, 22 marca 1945 r.

Zdjęcie z opisem na
odwrocie: „Na pustyni
w Iraku. Edek [por.
Edward Czwaczka -
zaznaczony
krzyżykiem] przed
swoim namiotem
(mieszkanie) [w
środku]. Kanakin
[Khanagin], 10 X 1942
r.